

LUNDS
UNIVERSITET

Författare: Julia Löfvenberg

Handledare: Tomas Sniegon

Examinator:

Den franska och europeiska identitetskrisen

En narrativanalys av Emmanuel Macrons respektive Marine Le Pens politiska tal

Lunds universitet

Humanistiska och teologiska fakulteten

Kandidatprogrammet i Europastudier med humanistisk profil

Box 201, 221 00 LUND

Abstract

In 2015, both France and the European Union were shaken in both the societal and the political plane by the grand influx of migrants who migrated across the European borders. Ever since, the gap between the EU optimists and the right populists has grown.

The aim of this paper is to study how the two candidates for the French president election constructed their narratives about national identity in their public speeches during 2017. With use of narrative analyses as a method, combined with theories about the national identity, the speeches have been analysed and compared to show how the politicians have used certain words to describe the role of France in international politics.

The results show that the politicians indeed have used the narrative of a national identity in different ways when delivering their speeches about the role of their nation, and its responsibilities in relation to the rest of the world. The study can contribute with deepening the understanding of how politicians across Europe use classic narratives when distributing their messages to their people.

Keywords: Emmanuel Macron, Marine Le Pen, nationalism, EU, narrative

Innehållsförteckning

1. INLEDNING.....	1
1.1 BAKGRUND.....	1
1.2 PROBLEMFÖRMULERING	1
1.3 SYFTE.....	2
1.4 AVGRÄNSNINGAR	2
1.5 DISPOSITION	3
2. METOD.....	4
2.1 METODOLOGISKA ÖVERVÄGANDEN	4
2.2 NARRATIVANALYS SOM TEXTANALYTISK METOD.....	4
2.3 DEFINITIONER OCH CENTRALA BEGREPP.....	6
3. MATERIAL.....	9
3.1 TILLGÄNGLIGHET, FÖRUTSÄTTNINGAR OCH URVAL.....	9
4. TEORI.....	11
4.1 ATT AVGÖRA TEORI	11
4.2 DEFINITION AV NATIONELL IDENTITET	11
4.3 FÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR OCH TILLHÖRIGHETEN TILL EN NATIONELL IDENTITET	13
4.4 NATIONELL IDENTITET, KULTURELL IDENTITET, GLOBALISERING OCH MIGRATION	16
5. ANALYS	19
5.1 MACRONS NARRATIV	19
5.2 LE PENS NARRATIV	21
5.3 JÄMFÖRANDE HÅLLNING.....	25
6. SAMMANSTÄLLNING AV RESULTAT OCH SLUTSATSER	29
6.1 AVSLUTANDE DISKUSSIONER	29
6.2 SLUTSATSER	32
7. REFERENSER	34
7.1 TRYCKTA BÖCKER	34
7.2 ARTIKLAR FRÅN INTERNET.....	35
7.3 DE ANALYSERADE TALEN.....	35

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Det franska presidentvalet 2017 beskrevs i media som ett ”ödesval”. Inte nog med att Frankrike stod mellan att ledas av en ledare från ett öppet högerpopulistiskt parti, eller en ny partilös uppstickare, det här valet skulle sätta ton för den politiska stämningen i hela Europa och starkt inverka riktningen på EU-samarbetets fortsatta framtid. Med ett Brexit-val som resulterade EU-utgång för Storbritannien tätt i minnet befarade EU-optimister att ett så kallat Frexit, en folkomröstning för EU-grundpelaren Frankrikes utgång ur EU, skulle stå inför Frankrikes befolkning om Le Pen skulle gå segrande ur val-striden. Till många EU-förespråkares lättnad blev Emmanuel Macrons rörelse *En Marche!* med den positiva framtoningen till EU, till sist väljarnas val.

I denna uppsats undersöks hur de två konkurrerande politiska ledarna valde att konstruera det nationella identitetsnarrativet i fem tongivande tal under 2017. I talen diskuteras Frankrikes internationella position i världen, identiteten som fransk medborgare, migration och det fortsatta EU-samarbetet. Talen är studerade i kontexten av de senaste årens förändrade politiska arenan, både för Frankrike, men också för Europa som helhet. Sedan den stora migrationskrisen 2015 har debatten kring nationer, nationalitet, identiteter och ansvar intensifierats över hela Europa och åsikterna om EU har kommit att beskrivas som två polariserade läger: öppenhet och multikulturella samhällen står mot en restriktiv migrationspolitik och assimilering. Allt fler högerpopulistiska partier har fått ökat inflytande i Europas styrande regeringar och ofta målas syndabockarna för ett lands problematik ut till migranter och islamiseringen av samhället.

1.2 Problemformulering

Denna uppsats kommer att behandla det narrativa konstruerandet av en nationell identitet för Frankrike, därav ämnas dessa två frågor besvaras:

1. Hur kan man genom en narrativanalytisk metod förklara hur Marine Le Pen och Emmanuel Macron i fem tal konstruerat den nationella identiteten för Frankrike, inom Europa och EU-samarbetet, i kölvattnet efter den stora migrationskrisen år 2015?
2. Hur kan detta flätas samman i ett större världomspännande narrativ? ”

1.3 Syfte

Syftet är att visa om och hur de två politikerna har konstruerat olika narrativ för att beskriva den franska nationella identiteten och de nutida samhälliga utmaningarna Frankrike står inför, samt hur de två konkurrerande politikerna beskriver projektet EU och Frankrikes framtid inom det. En studie som denna verkar för att påvisa tydliga tendenser inom den europeiska politiken och hur dessa kan förklaras. För humanister och europavetare är det också ett förslag på hur man senare kan studera andra europeiska länders politiska skeenden och eventuellt dra paralleller genom att förstå hur detta utformats i Frankrike. Förhoppningen är att denna uppsats kan bidra till att ge en djupare förståelse för den kontinent vi lever på och den samtid vi lever i.

1.4 Avgränsningar

Följande avsnitt presenterar de nödvändiga avgränsningarna som utformats för att besvara studiens syfte.

I denna uppsats analyseras fem tal rörande i stort sätt samma ämnesområden. Talen täcker i sin helhet 105 A4-sidor material på franska som för den givna tidsperioden blev det som hann undersökas. Då syftet med studien är att undersöka Emmanuel Macron respektive Marine Le Pens konstruerande av den franska nationella identiteten, föll valet på att analysera talen genom en sammantaget kort politisk och historisk kontext.

I uppsatsen kommer det inte analyseras eller spekuleras kring varför den ena politikern blev mer framgångsrik än den andra då uppsatsen inte ämnar besvara denna fråga. Målet med studien har inte heller varit att mer ingående förklara de olika partiernas eller rörelsernas generella åsikter och partiprogram utan hur deras politiska ledare förhåller sig till den nationella identiteten i relation till resterande Europa.

Den nationella identiteten kommer bara diskuteras i de aspekter där den skiljer sig från andra identiteter och enkom med de givna definitionerna. Fokus kommer främst att ligga på hur den nationella identiteten framställs som narrativ, och kommer därför inte utforska hur narrativet förhåller sig till andra intressanta begrepp, som i en större studie varit möjliga att utforska.

1.5 Disposition

Uppsatsen introduceras med metodkapitlet där de metodologiska övervägandena och ramverken förklaras. Följande beskrivs narrativanalys som en textanalytisk metod för att senare kunna förklara hur Macron och Le Pens tal, genom en narrativanalys, bäst passar in för att undersöka frågeställningen. Efter detta kommer ett kapitel rörande materialet och således kommer också tillgängligheten, förutsättningarna och urvalet noggrant att beskrivas. Sedermera följer teorikapitlet där nationell identitet som teori beskrivs och därmed också de olika spåren inom detta område uppsatsen avhandlar. Det blir basen för det teoretiska ramverk som studien kommer att följa. Här kommer också begrepp som nationell identitet och mångkultur förklaras och definieras. Bakgrunden till hur migrationskrisen 2015 förändrade migrationsdebatten i hela Europa kommer sedan att behandlas, vilket definierar underlaget som kommer ge en djupare förståelse till talen som senare analyseras. Efter det följer analysen som först beskriver de olika politikernas narrativ och sedan en jämförande hållning på hur deras konstruerande grepp liknar eller skiljer sig från varandra. Avslutningsvis presenteras de slutsatser som kan härledas från analysen. Även ett segment där det diskuteras huruvida frågeställningarna är besvarade följer och det kommer också överläggas om de beskrivna narrativen kan flätas samman med en större politisk nivå.

2. Metod

2.1 Metodologiska överväganden

Med den narrativanalytiska metoden som verktyg förutsätts det att det finns nationella identitetsuttryck i de undersökta talen och det är med andra ord en del av hypotesen. Hypotesen kan sammanfattas med att det förutsätts att ett eller flera narrativ har konstruerats i talen av Marine Le Pen och Emmanuel Macron om den nationella identiteten i Frankrike. Tillvägagångssättet har varit att välja ut fem relevanta tal, baserat på deras rubriker och nyckelord, till analysen. Talen har sedermera bearbetats och en insamling av meningar och stycken där de två politikerna har uttryckt något av intresse för de relevanta undersökningsområden, det vill säga nationella identitetsuttryck, har utförts. Efter det har den narrativanalytiska metoden använts för att granska om och hur de nationella identiteterna har konstruerats.

2.2 Narrativanalys som textanalytisk metod

De publicerade talen har undersökts och analyserats i form av den kvalitativa metoden narrativanalys. Att skapa narrativ, det vill säga att bilda mening av något berättat, är en grundläggande mänsklig förmåga. Berättelser spelar en stor roll i hur människor uppfattar och förstår omvärlden och har en plats i alla mänskliga kulturer. Ett narrativ har en början och ett slut och är det som får det mänskliga livet att konstitueras i individer och sociala grupper.¹ Det finns en stor skillnad mellan ett narrativ och en berättelse. En berättelse är enkelt beskrivet en historia berättad i kronologisk ordning medan ett narrativ blir den större sammansättningen av förståelse. Narrativ är både produkten av berättande samt själva processen att berätta något.²

En narrativanalys är en metod som är väl använd i analysen av de offentliga samtalen såväl som inom tal då de används för att göra samtida skeenden och händelser lättare att förstå för allmänheten.³ Med hjälp av konstruerandet av ett narrativ i en diskurs, ett tal eller i en artikel,

¹ Vulovic Jimmy, *Narrativanalys* (Lund: Studentlitteratur AB, 2013), 11

² Ibid, 58

³ Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. (Lund: Studentlitteratur 2012), 220

kan en skribent eller talare enklare förmedla vem i händelsen hen ämnar måla upp som god, ond, rättvis etc. Detta simplificerande gör komplicerade historier lättare att begripa för gemene person och fyller också funktionen i att skapa en gemenskap.⁴ Narrativanalysen fyller alltså en förenklande funktion vilket passar väl in i konstruerandet av en politisk poäng. Svåra begrepp, komplicerad fakta och långdragna debatter kan genom ett väl använt narrativ ge en god bild av vem man till exempel vill rösta på i ett val utan att man själv nödvändigtvis är så väl insatt i det politiska ämnet. Narrativanalysen är i sin konstruktion tvärvetenskaplig och används med fördel när man vill sammanfläta elementen empiri och teori. Av denna anledning används metoden när man vill studera både samhället och politiken, framförallt då metoden tydligt redogör för hur maktbrukande kan användas i förståelseprocesser i samhället i relation med identitetsprojektet.⁵

Under mitten av 1980-talet började människan betraktats som en ”narrativ varelse” av sällhällsvetenskapliga forskare. Innan dess hade hon betraktats som en rationell aktör, men med den narrativa utgångspunkten i den mänskliga identiteten kom synsättet att en identitet inte var fast given, utan i stället kunde omförhandlas genom internaliserandet av narrativa handlingar.⁶ Forskare menade att det för människan som ett narrativt väsen är av yttersta betydelse att kunna orientera sig själv i tiden, för att söka meningsfulla uttryck åt forna eller framtida händelser och kunna hitta en stabil punkt i en rörlig värld. För att kunna etablera och cementera en individs identitet i en rörlig och föränderlig värld kan till exempel politiska eller andliga ledare uttrycka sig i form utav tal för att övertyga åhöraren att den individuella eller kollektiva identiteten är stabil och verklig.⁷

När man använder den narrativa analysen för att undersöka tal, text, diskurs eller dylikt, är det viktigt att studera hur narrativen framställs och därför tolkas i de sammanhang de befinner sig i. Dessa sammanhang kan vara sociala, kulturella, institutionella, historiska etc. Narrativen representerar olika identiteter vilka kategoriserar, konstruerar samt verkar symboliskt inom sociala strukturer och ontologin. Det är genom tolkningar av grundmaterialet som dessa

⁴ Ibid, 220

⁵ Ibid, 225

⁶ Ibid, 220

⁷ Rüsen, Jörn. *History: narration, interpretation, orientation*. (New York: Berghahn Books, 2005), 11

identiteter formas och skapas och sedan kan sättas in i narrativa sammanhang av forskaren.⁸

2.3 Definitioner och centrala begrepp

Många forskare är överens om att ett narrativ, i relation till en berättelse, alltid är något överordnat i termiska begrepp. I narrativet ryms produkten av det som berättas, det vill säga handlingen, samt processen då produkten utstakas.⁹ Ett narrativ kan därmed definieras på många olika sätt, men den definition som används i denna uppsats är en av de mest kända och har utvecklats av Labov och Waletzki vilka menar att ett narrativ är en redogörelse för något som har hänt, antingen i verkligheten eller i fantasin. Narrativet organiserar händelser till en begriplig handling och kännetecknas genom sex gemensamma beståndsdelar:

- 1. Ett abstrakt.** En sammanställning eller en sammanfattning av narrativen. Här diskuteras hur narrativet börjar.
- 2. En orientering.** Denna del beskriver tid och rum, situation och vilka deltagare som är inkluderade i händelsen.
- 3. En komplicerande handling eller en händelse.** För att tydliggöra beskriver denna del att något har hänt och *vad* det var som egentligen hände eller händer.
- 4. En värdering.** Denna del innefattar berättarens förhållningssätt – här kommenteras betydelsen av handlingen och en värdering läggs i vad som slutligen hände i upplösningen av berättelsen.
- 5. En upplösning.** En utvärdering av vad som slutligen hände.
- 6. En slutkläm.** Denna del återför perspektivet till nutid igen. Här diskuteras vad berättelsen och hela narrativet har för *mening*. Här undersöks och besvaras frågor som vad betydelsen av hela narrativet kan tolkas att vara, samt vilka eventuella poänger och lärdomar som kan utrönas.¹⁰

Det finns olika tekniska typer av narrativanalyser, men den som senare granskas närmare i denna uppsats är narrativ utformade genom en holistisk form, vilket betyder att producenten

⁸ Bergström & Boréus, *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 236

⁹ Vulovic, *Narrativanalys*, 58

¹⁰ Bergström & Boréus, *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 229

av studien har fokuserat strukturen i hela narrativ. För att undersöka texter eller dylikt ur detta perspektiv frågar forskaren sig om berättelsen rör sig från ett ljus förflutet mot en mörk framtid (eller tvärtom) eller om det finns en vändpunkt, ett klimax, ett crescendo eller en hjälte närvarande. Genom att använda sig av denna teknik kan forskaren undersöka skillnader i struktur och innehåll och på så sätt eventuellt finna samband med den tidsmässiga progressionen och symbolisk mobilitet.¹¹

2.4 Element inom politisk- och nationspräglad narrativanalys

Inom forskningen av politiska narrativ förankras studierna av narrativet till ett antal speciella fördjupningar. Först och främst undersöker man meningen med platsen och tillfället där narrativet framfördes med större tillförsikt, man försöker förklara varför och i bakgrund till vad för händelse materialet har uppstått. De flesta politiska talen är uppbyggda kring faktiska geopolitiska platser.¹² På detta sätt kan politikern enklare referera till tid, rum, historia och hens ideologiska värderingar inom denna kontext. Genom att förstå hur platser och geografi används inom talen kan en forskare enklare analysera hur talaren ämnar övertyga publiken och hur denne kan ha konstruerat ett narrativ. Ofta framförs de politiska talen i fragment och saknar således en fast struktur. Detta kan gynna retoriska grepp så som upprepningar och samtidigt på ett slagfärdigt sätt leka med språket på det manér som passar den politiska scenen bäst.¹³ I sin form är nationer inte bara politiska utan också kulturella representationer av sociala grupper. Nationen är i sin form ett exempel på ett klassiskt narrativ då den till största del består av den mänskliga sociala gruppens historia om sig själva. Nationen blir alltså ett narrativ och nationstillhörigheten en tolkad verklig identitet. Eftersom att de politiska talen ofta framförs av politiker inom nationers gränser och med nationen som bakomliggande tema, följer nedan en utläggning av de narrativ som strategiskt ofta framhävs och förtydligas vid dessa typer av framföranden:

1. Berättigande och rättfärdigande. Här argumenteras skiften av ansvar och skuld. De som inte tillhör den egna gruppen trivialiseras och framställs som annorlunda.

¹¹ Bergström & Boréus, *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 236

¹² Reinemann, Carsten (red.). *Political communication*. (Berlin: Boston: De Gruyter Mouton, 2014), 90

¹³ Ibid, 90

2. Bevarande och förevigande. Man använder sig retoriskt av svart-vita dikotomier, onyanserade analyser och befattar en allmänt försvarande hållning med den egna gruppen.

3. Konstruktivitet. Detta är ett grepp att ena gruppen och uppmuntra till självständighet, självstyre och oberoende från andra grupper.

4. Förändring och transformering. Genom positiva ordval framställer man den egna gruppen som god och moraliskt bättre än andra grupper och trycker samtidigt på de andra gruppernas negativa konnotationer, olikheter och sämre etiska värden.

5. Distraction och demonterande. Här uppmuntras nya medlemmar i gruppen att assimileras och ta efter den härskande gruppens kultur och moral.¹⁴

Det är med följande kriterier och anslag den analytiska delen av uppsatsen ska utföras.

¹⁴ Wodak, Ruth. *Language, power and ideology studies in political discourse*. (Amsterdam: Benjamins, 1989), 55

3. Material

3.1 Tillgänglighet, förutsättningar och urval

Officiella politiska tal skiljer sig från andra dokument på flera sätt. Ett av dessa är att med tal som framförs av politiker förmedlas en viss typ av viktig karisma i samspelet mellan talaren och lyssnaren. Berättandet och processen ges ett visst liv och får med karisman ett annat slags övertygande genomslag än till exempel ett statligt eller juridisk dokument. Politikens främsta grepp för att kunna nå en stor grupp människor med sina budskap är via offentliga tal. Genom att dessutom sända talen via klassiska medier, sociala mediekanaler eller som transkriberingar på officiella hemsidor, ökar chansen till att omfånget av den tilltänkta publiken växer. Vid nationella val är den tilltänkta publiken alla röstmyndiga medlemmar i nationen, samt dessa som tillhör nationen men som av olika anledningar befinner sig utomlands. Talen i sin form kan visa politikernas starka retoriska färdigheter kan ha stor betydelse när valet av en president eller statsminister äger rum.¹⁵ Retoriska strategier beskrivs vara en mycket målorienterad genre av kommunikation och skapar direkt meningsfulla tolkningar där de bedrivs.¹⁶ Enligt Aristoteles finns det tre fundamentala typer av övertygande mekanismer: etos, patos och logos. Dessa tre element korresponderar med tre deltagare i varje kommunikativ process: talaren, publiken och talet självt. Etos är synonymt med talarens trovärdighet som relaterar till publikens känslor, det vill säga patos. Talet är uppbyggt av övertygande strategier, argument och logiska resonemang, med andra ord logos.¹⁷ Dessa viktiga komponenter skapar tillsammans en symfoni av kraft som ämnar förmedla ett eller flera budskap, en renodlat strategiskt grepp vid politiska anföranden och därför dem mest använda, och kanske mest effektiva typen, av kommunikation mellan ledare och väljare.

De fem tal analyserade talen i uppsatsen är alla från år 2017 och kan därför ses som representativa att undersökas ur ett nutida historiskt kontextuellt perspektiv. Talen har tydliga rubriksättningar som visar att de avhandlar internationell politik för Frankrikes räkning. Talen är officiella handlingar och de från Marine Le Pen kommer från Front Nationals egna hemsida och Emmanuel Macrons tal finns att hämta på www.elysee.fr, vilket är den officiella

¹⁵ Reinemann, Carsten (red). *Political Communication*. (Berlin: Boston: De Gruyter Mouton, 2014), 218

¹⁶ Ibid, 218

¹⁷ Ibid, 219

webbsidan för republiken Frankrikes presidentskap, samt från hans politiska rörelse En Marche! :s officiella hemsida. Alla fem tal finns tillgängliga i transkriberat format, vilket varit nödvändigt för att kunna analysera och tolka talen så korrekt som möjligt.

Valet av att undersöka just dessa fem tal är motiverat till att det är just i den internationella politiken som de två konkurrerande politiska ledarna skiljer sig åt som mest rent ideologiskt, därför borde det rimligtvis vara här man tydligast kan särskilja de konstruerade narrativen. Alla talen berör sedermera ämnen så som EU-samarbetet, kulturella identiteter, migrationsflöden och nationalism. Detta samverkar till hela Europas politiska scen efter migrationskrisen 2015 och därav passar dessa tal också utmärkt för att jämföras med varandra. Även om talen vokaliserades på fem olika platser och vid olika sammanhang så kan mottagarna sägas vara desamma. Alla tal har framförts under 2017 och inför de franska väljarna och kan därför sägas väl representera de båda ledarnas idéer och eventuella politiska ideologier. Samhällsdebatten och de politiska omständigheterna under detta år ändrades inte alltför mycket, månad för månad, för att det ska ha ändrat den stora helheten som analyserats. Totalt har fem tal analyserats, varav tre av dessa är från Emmanuel Macron. Sammantaget täcker båda politikernas tal ungefär 50 % av allt material och kan därför inte sägas påverka analysen nämnvärt.

De tal som analyserats är följande:

1. Emmanuel Macron i samband Initiative pour l'Europe den 26 september 2017 - *"Pour une Europe souveraine, unie et démocratique"*.
2. Marine Le Pen under UPLE 2ème Conférence présidentielle den 24 februari 2017 – *"La politique internationale de la France Excellences"*.
3. Emmanuel Macron, *"Politique de lutte contre le terrorisme"*, den 10 april 2017.
4. Emmanuel Macron *"International, développement et francophonie"*, den 2 oktober 2017 i samband med det 27 plenarsammanträdet i den församlingen för fransmän i utlandet.
5. Marine Le Pen, *"La France au défi terroriste"* den 10 april 2017.

Ambitionen är att genom att analysera dessa tal, förstå hur de två politikerna har konstruerat olika bilder av den nationella franska identiteten för att försvara sina politiska argument och visioner, samtidigt som de ämnar vinna större stöd hos väljarskaran i Frankrike. Studien ämnar också förklara hur den nationella identiteten kan användas vid debatter om EU, internationell politik och kulturell makt.

4. Teori

4.1 Att avgöra teori

De teorier som kombinerats med den narrativanalytiska metoden i denna studie har varit teorier som behandlar antagandet av att människan i dagens samhälle menar sig besitta någon form av nationell identitet. Den nationella identiteten är något som genomsyrar varje del av en den moderna människas vardagsliv och således hela samhället och all den politik som bedrivs inom det. Den nationella identiteten är ett fundamentalt element i såväl den mänskliga identiteten som i retoriken om samhället och hur det bäst skall enas, förstås och genomföras. Den nationella aspekten av var människas identitet, eller avsaknaden av den, är något som nästan tas för givet i det vardagliga samhället och därför formar den hur människan upplever och sedan tolkar den verklighet som hon befinner sig i.¹⁸ I uppsatsen kan den nationella identitetsteorin hjälpa till att förklara hur de franska politikerna konstruerat sina narrativ efter de strömningar i samhället som färgat Europa sedan 2015.

4.2 Definition av nationell identitet

De flesta identiteter en människa upplever är helt och fullt föreställda. Konstruktivistiskt motiverat kan man argumentera för att allt är en föreställning och så också allt i samhället. Givetvis räknas här också in den nationella identiteten som ingår i det befästa nationskonceptet människan lever i. Guibernau har beskrivit den nationella identiteten som en främst kollektiv känsla, men med en föränderlig karaktär.¹⁹ En kollektiv känsla eller ett kollektivt medvetande betyder att en grupp individer tillsammans identifierar sig med en gemensam storskalig symbolik. När man talar om nationell identitet menar man att det är konceptet av nationen som får demonstrera denna stora symboliska enhet.²⁰

Den nationella identiteten definieras och cementeras redan nere på individnivå med enkla påståenden så som ”*jag känner mig som en fransk person*” men kan givetvis också vara mycket mer komplex än så: med ett enkelt adderande till identiteten genom till exempel två

¹⁸ Özkirimli, Umut. *Theories of nationalism*. (Basingstoke: Palgrave Macmillan 2010), 2

¹⁹ Guibernau, Montserrat. *The Identity of Nations*. (Cambridge: Polity Press 2008), 11

²⁰ Eliaeson, Sven & Löden, Hans. *Nordisk säkerhetspolitik inför nya utmaningar*. (Stockholm: Carlsson, 2002), 39

eller flera nationella ursprung, id-handlingar, medborgarskap eller känslan av tillhörighet till en annan nation än den medfödda. På ett annat plan kan det också vara så att man inte identifierar sig alls som tillhörande till någon nation, utan bara existerar inom de nationella gränserna. Identiteten är med andra ord komplext i sin form och bör betraktas som en process som därför kan ändras med tiden.²¹

Med den nationella identiteten kommer också den upplevda känslan av en nationell gemenskap. Denna gemenskap skapar en förpliktelse mot de andra medlemmarna i gemenskapen, en så kallad etisk gemenskap. Denna gemenskap är uppbyggd av föreställningar som tillsammans med den sociala dimensionen blir ett upplevt verkligt element. Man upplever en psykologisk gemenskap eftersom att man förväntas göra det.²² Kort demonstrerat av teorin så känner en människa från Lyon sig lika fransk som en människa i Normandie eftersom att den nationella gemenskapen existerar.²³ Föreställningen i gemenskapen grundar sig att de flesta människorna i Lyon knappast kommer träffa alla individer i Normandie, ändock är alla medlemmarna med i den nationella gemenskapen Frankrike vilket får dem att känna den empiriska gemenskapen, trots att de inte kan *veta* hur invånarna på andra sidan landet är.²⁴ Givetvis spelar andra faktorer roll till den upplevda gemenskapen, så som brukandet av samma språk, förståendet av samma historia och kulturinramning, igenkännandet av samma profiler i det mediala och givetvis en gemensam politisk sfär. Dessa faktorer spelar dock bara roll för att det anses vara avgörande för en nation att dess medlemmar talar samma språk, kan samma grundläggande kunskaper om det politiska och kulturella livet et cetera. Det är just i egenskap av begreppet nationell identitet som föreställningen existerar och underbygger att de inom samma gemenskap bör erhålla samma värderingar, information, kulturella och politiska ramar samt språkliga färdigheter.

Eftersom att nationer har funnits i flera hundra år har det under tiden utvecklats nationalhjältar, traditioner, riter, myter och koncept som hör nationen till. Nationers själva historia är uppbyggd av faktiska händelser och dessa moment har ofta varit blodiga, stridande, kämpande och segrande. Nationen har skapats och försvarats av förfäder och deras personliga

²¹ Miller, David. *Citizenship and National Identity*. (Cambridge: Polity Press 2000), 27

²² Guibernau, *The Identity of Nations*, 11

²³ Ibid, 11

²⁴ Özkirimli, *Theories of nationalism*, 106

historier har blivit nedärvda och fått subjektiv betydelse för dagens medlemmar i nationerna. Eftersom historien är kontinuerlig och nationerna upplevs vara likaså finns det ett föreställt ansvar inför framtiden att förmedla detta arv. På detta vis blir narrativet om den egna familjen och kontinuiteten av gemenskapen en slags förpliktelse.²⁵ Dock är inte all fakta och all historia inräknad i narrativet, utan enkom den ”kända” historien som oftast är majoritetens narrativ. Här kan minoriteters röster förminska eller glömmas vilket kommer påverka känslan av gemenskap till nationen.²⁶

Den nationella identiteten är del av ett aktivt gemenskapsprojekt som tillsammans med resten av gruppen tar beslut och agerar på dessa. Den har allt som oftast också en territoriell bas som förankrar identiteten i tid och rum. Konceptet av nationen har eller har haft ett hemland.²⁷ När man som människa är en del i en nation och således en gemenskap är det oundvikligt att denna gemenskap tror sig dela vissa fysiska, psykiska eller kulturella drag, som skiljer dem från andra gemenskaper. Skillnaden måste ses som naturligt given och innefatta gemensamma institutioner. Framför allt kulturella symboler, värden och trosföreställningar skapar inom en grupp en nationell solidaritet som internaliserats av individerna.²⁸ Det uppstår en ontologisk jämlikhets känsla när man tillhör *folket* i gemenskapen. Gemenskapen är också byggd på den organiska tillhörigheten i att tillhöra samma politiska gemenskap och tillhörighet, samma system och samma rättigheter.²⁹ Dessa delar skapar en unik samhörighet som tillsammans bildar den nationella identiteten. Identiteten blir en stor social samanhållning som kan vara upphovsgivare till goda uttryck och känslor, men också till våld, diskriminering och trakasserier. Detta kan ske när emfas inte ligger på det delade värderingarna utan de skiljande komponenterna hos andra grupper så som etnicitet eller religion.

4.3 Förutsättningarna för och tillhörigheten till en nationell identitet

Vi har sett att den nationella identiteten kan kännas igen genom unika komponenter som tillsammans bildar en föreställd nationell gemenskap, som blir verklig eftersom att alla

²⁵ Miller, *Citizenship and National Identity*, 28

²⁶ Özkirimli, *Theories of nationalism*, 199

²⁷ Miller, *Citizenship and National Identity*, 29

²⁸ Guibernau, *The Identity of Nations*, 13

²⁹ Eliaeson & Löden. *Nordisk säkerhetspolitik inför nya utmaningar*, 41

medlemmarna i gemenskapen förväntar sig att den ska vara det. Följer gör nu en förklaring på hur gemenskapen kan vara så stark och skapa den sociala sammanhållning som den gör.

Den viktigaste förutsättningen för att den nationella identiteten ska kunna bli en stor del av en människas identitet är att den upplevs som äkta av de som delar den.³⁰ Känslan av äkthet kan grunda sig i tacksamhet, respekt, stolthet eller kärlek till nationen. Dessa känslor behöver inte aktivt vara närvarande i en människas register varje dag, men kan uppväckas av yttre faktorer så som firande av stora högtider eller nationaldagar eller vid ett hot från andra nationer. Vid dessa händelser kan känslorna bli en utsträckning till att nationen blir en utökad familj, där verkligt stöd och ontologisk trygghet upplevs. Sammanhållningen och kärleken för nationen går ofta hand i hand med lojaliteten och viljan att offra sig för nationens gemensamma mål. Detta är något politiska agenter anspelar på när ett behov av nationell uppslutning är nödvändig. Känner individen en känsla av tillhörighet till nationen kommer denna antagligen att bistå med sin närvaro och tilltro. Tillsammans med de andra individerna kommer denna unika grupp, enad i gemenskapen, ge alla handlingar en översinnlig och speciell mening. Individerna kommer känslomässigt kunna sätta sig över sin subjektiva existens och dras med i ett större upptagande nationsprojekt.³¹

Hur nationer uppkom och huruvida det är ett naturligt fenomen eller inte är ingenting som kommer diskuteras i större utsträckning i den här studien, då det inte spelar någon större roll för den upplevda nationella identiteten. Såväl fakta som fiktion kopplas ihop med både privata och publika narrativ som en enskild individ sedan internaliserar.³² Alla nationer har sina nationella historier, även om de nationella attributen blir efterhandskonstruktioner. Ett exempel på hur osanningar har använts i nationsbyggande syften är hur det högerpopulistiska partiet Lega Nord i Italien skapade sitt projekt ”Padania”, ett försök att dela upp norra och södra Italien genom att argumentera för att norditalienarna hade en kulturell och etnisk identitet som skiljde sig från de södra delarna. Projektledarna hittade på sina egna kulturella, territoriella och historiska myter och legender för att argumentera för sitt syfte. Kampen för

³⁰ Guibernau, *The Identity of Nations*, 12

³¹ Ibid, 12

³² Berger, John. *About Looking*. (London: Bloomsbury 2009), 49

ett självständigt ”Padania” är därför en rörelse grundad helt utan historiska rötter eller nationell identitet, det hela är uppfunnet efter politiska och ekonomiska motiv.³³

Ett vanligt narrativ i anspråk till nya nationer är att framställa den egna gruppen och den nationella gemenskapen som dygdig, moraliskt exemplarisk och gärna i offerposition. Man vill utmärka den egna gruppen i positiv dager och uppmåla rättigheter som blivit frångagna gruppen. Man har en kämpaglöd och vill göra en historisk poäng av att uppnå det internaliserade gemensamma identitetsprojektet.³⁴ Ju längre bak i tiden en nation sträcker sig, desto större stolthet tycks medlemmarna känna över gruppens motståndskraft och styrka. Definierande epoker i historien, som vinster eller landssorger skapar det nationella kollektiva minnet som berättar historien om gemenskapens unika karaktär och attribut. Detta är meningsskapande på en spirituellt nivå och får individerna i gemenskapen att känna sig som delar av den kedja av händelser och minnen som tillsammans skapar *berättelsen om nationen*. Denna kedja ger upphov till en del av en odödlighet för individen, ett bevis på att den jordliga existensen hade ett större syfte, mål och mening än enkom det personliga.³⁵ Här kan man argumentera för att det finns en viss likhet mellan den nationella identitetsgemenskapen och religion. På samma sätt som religion kan fylla ett större meningsfyllande syfte kan också nationen uppfattas inneha denna funktion. Döden och oändligheten får, som vid många religiösa tro, en ny potent komponent av kontinuitet och odödlighet genom nationstillhörigheten.³⁶ Anderson menar att nationen på många sätt har ersatt religionen i det moderna samhället. I västvärlden har religionens mindre betydande roll i samhället kommit som en effekt av människans ökade geografiska och kulturella horisont. Med hjälp av förbindelser till omvärlden och ett enat språkbruk har ett nytt sätt att kommunicera med andra uppstått. Människor kan nu enas genom gemenskapen i att bruka samma språk och tillhöra samma stat, inte bara dela samma religiösa uppfattning.³⁷ På detta sätt kan nationstillhörigheten och dess attribut sägas tillhöra former av riter. Att fira en nationaldag är

³³ Giordano, Benito. *The Lega Nord and the Changing Politics of Italian Identity*. (Forum for Modern Language Studies 2002), 178

³⁴ Berger, *About Looking*, 49

³⁵ Guibernau, *The Identity of Nations*, 20

³⁶ Anderson, Benedict. *Imagined communities: reflections on the origin and spread of nationalism*. (London: Verso 1991), 10

³⁷ Ibid, 14

att utföra en massceremoni utförd samtidigt av hundratusentals människor på olika geografiska platser, men i samma andliga rum.³⁸

Genom dessa exempel och argument poängteras att den sociala gemenskapen kan vara gammal eller ny, påhittad eller faktabaserad. Det som spelar roll är hur den används i kollektiva narrativ för att binda och fastställa en nationell identitet. Identiteten till nationen har till mången mån ersatt den religiösa upplevelsen och ritualen och ger människor en anledning till att samlas, glädjas, älska och känna en större och bredare samhörighet till andra. Gemenskapen må vara konstruktivistiskt framställd men det gör den inte mindre verklig.

4.4 Nationell identitet, kulturell identitet, globalisering och migration

Den ökade globaliseringen kan vara en anledning till att den nationella identiteten förlorar status och styrka, i stället talar man om kosmopolitiska identiteter eller så identifierar man sig brett som en ”världsmedborgare”. Homogeniseringen av kultur, språk och utsuddade nationsgränser har ökat i sin form vilket på både gott och ont har påverkat den nationella identiteten. Diversitet, lokala produkter och den egna kulturen hotas och blir utkonkurrerade av stora globala aktörer. Globaliseringen leder inte bara till glädje utan ger upphov till friktioner och konflikter mellan kulturer.³⁹ Många av konflikterna är inte baserade i kulturella skillnader utan snarare i ekonomiska eller politiska, men risken är överhängande att en demonisering av andra kulturer och värderingar blir resultatet. Det här kan ge en effekt av att den nationella identiteten tvärtom blir starkare ju mer globaliserad världen blir.⁴⁰ Paradoxerna turism och migration står idag som två av konsekvenserna av den ökade globaliseringen. Symboliskt visas globalismens bästa och värsta sida med klasskillnaderna och det stigande hotet av klimatförändringar. Turisten blir en världsmedborgare, talar flera språk flytande, förstår och njuter av nya kulturer och tar med sig spännande berättelser hem om vad hon sett och lärt sig. Kontrasten blir migranten, som flyr över världshaven för att överleva men har svårt att bli välkommen i ett samhälle där hon inte ”passar in”.⁴¹

³⁸ Ibid, 33

³⁹ Martell, Luke. *The sociology of globalization*. (Cambridge: Polity Press 2010), 90-91

⁴⁰ Ibid, 92

⁴¹ Krastev, Ivan. *After Europe*. (Pennsylvania: University of Pennsylvania Press 2017), 18

Europa är en kontinent som alltid har varit föremål för både in- och utvandring. Åren efter de två världskrigen har Europas folkmängd konstant utökats av många olika immigrerande grupper. Som ett direkt resultat av detta har nya identiteter sprungit fram och därefter utmanat tidigare nationella kulturer. Det här har lett till uppkomsten av nya politiska och samhälliga frågor och debatter rörande nationalitet, legitimitet, medborgarskap, kultur och makt. Man talar om det mångkulturella samhället och med det ”den kulturella identiteten” som begrepp. Inom denna ram diskuterar man statusen av olika identiteter och hur dessa förhåller sig till politiska maktförhållanden. Enligt Eriksson och hans medförfattare kan globaliseringen och postkoloniala dilemman som präglar såväl Europa som resten av världen, härledas till det mångkulturella samhället.⁴² Enligt Prack definieras begreppet ”mångkulturell” som någonting som präglats av inflytandet från många länders kulturer, av detta får man sedermera det ”mångkulturella samhället”.⁴³ Migrationsflöden har historiskt sätt alltid varit med och format kulturer. I Frankrike kan man inte tala om en *fransk kultur* utan att ha immigrationsflöden och gamla koloniala processer i åtanke. Man kan inte heller tala om en *fransk identitet* utan att se hur den nutida identiteten är formad av det mångkulturella samhället.⁴⁴

Taylor anser att den kulturella identiteten i högsta grad formas av andra människors erkännande, eller avsaknande av erkännande, av denna identitet. Taylor menar att ett icke-erkännande av en individs eller ett folks kulturella identitet kan ses som en form av förtryck då det vållar psykisk skada. Utan till exempel en politisk makts erkännande av en identitet tvingas människor med denna identitet in i en inskränkt, falsk och förvanskad tillvaro.⁴⁵

Förhållandet till den nationella identiteten tycks dock vara mer komplicerat än så. Krastev menar att migrationen är vår tids revolution. I stället för att byta ut sin regering byter man nu land när man vill förändra aspekterna och förutsättningarna för det egna livet. Hand i hand

⁴² Eriksson, Catharina, Eriksson Baaz, Maria, Thörn, Håkan (red). *Globaliseringens kulturer – Den Postkoloniala paradoxen, rasismen och det mångkulturella samhället*. (Falun: Nya Doxa 2005), 40

⁴³ Prack, Berit. *Kultur, identitet, språk: en studie av det mångkulturella samhället*. (Halmstad: Wigforssinstitutet Högskola 1995), 12

⁴⁴ Eriksson, Eriksson, Thörn, *Globaliseringens kulturer – Den Postkoloniala paradoxen, rasismen och det mångkulturella samhället*, 39

⁴⁵ Ibid, 41

med varje revolution kommer dock en mot-revolution, och det är i denna vi ser den ökade nationalismen. Dessa nationalisterna använder nationen som färg när de målar upp oron av att invandrare tar över och förändrar det egna landet. Demokrati blir ett sätt att motivera exkludering och nationalismen ett medlemskap i ett fungerande samhällsprojekt.⁴⁶ De migrerande revolutionärerna är inte drivna av en ideologisk mission, de letar enbart efter en bättre livssituation som de kan ha sett via Google Maps. Det är inte längre drömmar om en utopi, utan helt enkelt en dröm om en bättre framtid, innanför EU:s gränser.⁴⁷

De senaste 10 åren har världen och Europa avlöpts av kriser och förändrande politiska skeenden, men det verkar som att det är just migrationskrisen och det aldrig sinande människoströmmarna som verkar bli den största vattendelaren av europeisk politik.⁴⁸ För femtio år sedan anlände migranter till Europa med löftet om att få ta del av ett demokratiskt statsskick. Nu anländer migranterna, eller snarare flyktingarna, och vidhåller de mänskliga rättigheterna som argument för att kunna försvara att få välkomnas in på den europeiska kontinenten.⁴⁹ Mänskliga rättigheter som rörelse är inte speciellt gammal, knappt 50 år, och den senaste tiden har de mänskliga rättigheterna satts till sidan med staters rätt för säkerhet. Att säkra det egna samhället har blivit förordnat i prioritet innan man vill hjälpa andra. Européer har nu börjat ifrågasätta de öppna gränserna som kommit med Schengen-avtalet och EU och frågar sig om det verkligen är *säkert*?⁵⁰ Med öppna gränser följer också större risk för terroristattentat med konsekvenser av sårade samhällen fyllda av sorg och skräck. För många tillfrågade européer har kontrollen av landsgränserna och samhällets trygghetsprinciper känts viktigare än någonsin. I hela Europa har en slags moralpanik uppstått och de flyktingar som 2015 välkomnades fasar man nu för att de inte kommer att integreras tillräckligt fort. I rädslan bygger fruktan på att ej integrerade migranter kan förstöra den europeiska välfärden, den historiska kulturen och det liberala samhället. Krastev menar att vi nu ser ett slag mellan solidariteter i Europa, en slags dragkamp mellan solidariteten till det nationella, det etiska och det religiösa.⁵¹

⁴⁶ Krastev, *After Europe*, 14–15

⁴⁷ Ibid, 31

⁴⁸ Ibid, 19

⁴⁹ Krastev, *After Europe*, 26

⁵⁰ Ibid, 36

⁵¹ Krastev, *After Europe*, 43

5. Analys

5.1 Macrons narrativ

I Macrons konstruerande av den narrativa identiteten har Frankrike rollen som en slags anti-hjälte som måste ta sig igenom utmaningarna hon möter för att slutligen nå ett triumferande slut på resan. I Macrons fall är triumfen också en seger för EU-samarbetet, globalismen och kosmopolitik.

I det första talet börjar narrativet med att Frankrike, likt en ofrivillig blivande regent, som sina rädslor och osäkerhet till trots, måste våga ta ansvar och plocka upp en demokratisk och historisk tråd. Hon vet att det inte kommer bli enkelt, men det är hennes ansvar. Det hela hänger ihop som en cirkel, det vill säga att hon måste lösa sina interna problem, men för att kunna göra det behöver hon också våga sträcka ut handen och få utomstående hjälp, i detta fall från EU. Hon vill dela med sig av sina värdefulla insikter men tror på samarbete reciprokt utbytande av bästa praxis. Hennes värderingar är demokratiska och inkluderande och hon vill slänga den osäkra nostalgien bakom sig och visa att framtiden är åtkomlig. Inom narrativet beskrivs det ligga i hennes öde att leda och då det är vad som förväntas av henne och det är dags att leva upp till plikten. Det nya andetaget (det vill säga ledarskapet) blir ett mod och ett hopp och en tilltro till den egna kapaciteten. Macron vill berätta historien om ett Frankrike som tar ansvar och förmedlar bilden av ett folk som vågar när andra tvekar.

I början av narrativet vänder sig Macron till alla fransmän, främst dem i utlandet, för att uppmuntra dem att lyssna på moderlandet. Han betonar att även om de är kosmopolitiska medborgare har de ett franskt arv och är utvalda samt delaktiga i det franska ödet. Ödet symboliserar berättelsen om Frankrike och nationen blir alltså i allra högsta grad en del av identiteten.

Den problematiserande händelsen i narrativet ligger i att många tvivlar på Frankrikes kapacitet och mod att agera, men Macron berättar att det finns hopp, det finns en ledare som tänker gripa ögonblicket och göra rätt för Frankrike. Värderingen består i förtydligandet av att Frankrikes storhet inte ska vara skriven i det förflutna utan i nutiden och framtiden.

Upplösningen menar att fransmännen visar prov på ett ansvarsfullt handlande, en ”*L’esprit de responsabilité*”, och det är genom att se detta och erkänna det som man kan fortsätta att

inspirera, både sig själva och andra. Betydelsen av narrativet blir en slags saga om ett land som tappat hoppet och börjat tveka av rädslan av kriserna som nått henne, men att hon har kapaciteten och vikten av att kunna dra det nya demokratiska andetaget, fatta mod och agera. Macron menar att det är via förändringen och transformeringen som Frankrike och henens excellens når sitt slutgiltiga öde. ”*En fransman är inte sig själv om hon inte bär ett universellt ansvar*”, alltså ingår det i hennes identitet att ta stora världsomfattande val.

Poängerna i tal två är att Macron förmedlar att det viktigaste vi försvarar i samhället är demokratin, och det är det demokratiska samhället som skurkarna i narrativet, det vill säga terroristerna vill förstöra. Vidare menar han att kriget mot terroristerna rör alla demokratier och det är därför demokratierna måste agera tillsammans mot hotet. Alla behöver hjälpa till, civila som institutionella organisationer, militären och diplomatin. Medlet mot hotet är solidaritet, mobilisering och enhet. Han förklarar att vi inte bör inte kriga mot varandra för småkonflikter utan se det verkliga hotet, det vill säga terroristerna. Orienteringen är de globala demokratierna som tillsammans står mot samma hotbild och inkluderar varje medlem i demokratin. Det som händer är att demokratin hotas, och vi måste förstå att det är det terroristerna vill åt. Värderingen finns i det gemensamma samarbetet och hur vi, trots våra olikheter, måste enas och utse vår verkliga fiende. Slutklämmen blir återigen samarbete och gemenskap.

I de tredje talet börjar narrativet med att Macron pedagogiskt och tålmodigt får förklara för folket att fastän de verkar trötta på att tala om Europa är det precis det han tänker göra, många gånger om dessutom! Varför? Jo för att det är Europa som är metanarrativet till hela Frankrike. Det är i Europa hon har upplevt sin kamp och sin historia. Det är med Europa som förgrund som hennes identitet, hennes horisont, hennes skydd och hennes framtid ligger. Macron säger att många hävdar att det aldrig är ”rätt tid” att tala om Europa, det är alltid för tidigt eller för sent. Motståndarna väljer hellre den enklare vägen att förklara vart Frankrike *inte* ska och förlorar så också målet. Macron drar en parallell mellan den akademiska idén av La Sorbonne och idén av Europa. Båda är idéer som är burna av pionjärer, optimister och visionärer, som fransmännen är en del av. Han menar att det är upp till européerna att ge Europa liv, för att göra henne än vackrare och starkare än någonsin, och inte låta sig stoppas av de nutida historiska omständigheterna. Europa är tagen för given, denna tid av kris kommer försvinna men tanken om Europa måste förbli och ambitionen måste finnas. Folket blir levande aktörer som måste påminnas om att det är deras aktivitet som spelar roll. Idén om

Europa har överlevt genom krig och kriser, hon har fortsatt växa och stråla. Där kaos kunde ha segrat triumferade i stället civilisationen.

EU står för att önskan om ett brödraskap varit större än hämnd och hat. På grund av att en kris numera sällan drabbar bara ett isolerat land har globaliseringen blivit syndabocken för allt som är dåligt. Idéer som föreslås som lösningar kallas nationalism, identitetarism, protektionism och återtagande. Dessa giftiga idéer har alltid funnits men har idag nya kläder och de berättigas genom att de utnyttjar människors rädsla. Det förflutna kommer tillbaka och försöker ta ifrån folket ambitionen och lektionen, och detta kan ske tack vare att alla har glömt ambitionens röda tråd. Européerna har glömt att försvara Europa och har blivit uppfyllda av tvivel. Problemet är att det bara är genom samarbete som vi kan klara dessa kriser, inte genom att skylla på EU. Europa behöver försvaras och i stället för att lägga energi på att studera de interna avdelningarna måste alla snarare lägga fokus på hur man återigen skapar ett starkt Europa. Det är skillnaderna mellan oss som gör oss vackra, och Europa må vara ett mysterium, hur kan det fungera? Men fungera gör det och det måste vi tro på.

Migrationskrisen är ett resultat och en konsekvens av globaliseringens ojämlikheter. Macron menar att Europa inte är en isolerad ö, utan har ett öde kopplat till mellanöstern och Afrika. Europa måste svara till utmaningarna på en internationell nivå och det är vår plikt som fransmän och européer att visa solidaritet och rättvisa till flyktingarna. Denna solidaritet måste varje medborgare ta ansvar för. Macron ger en påminnelse om att inte folket inte får blunda för verkligheten utan att ta det egna ansvaret för medmänskligheten. EU:s starkaste koncept kommer alltid vara solidaritet, kunskap och kultur. Macron föreslår skillnader till hur EU-samarbetet bör fortsätta framskrida, men att han är en optimist finns det inga tvivel om. Han säger att folket måste fråga sig själva om de har modet att bygga upp framtiden. Han ber folket att titta sig själv i spegeln, möta blicken och ifrågasätta om de har något annat val, med tanke på deras skyldighet till förfäder samt kommande generationer att vända ryggen åt Europa. Europas hjärtas ärr är folkets egna ärr. Europa är på så vis tydligt en del av identiteten det franska folket bär med sig. Slutklämmen består av att vi måste plocka upp tråden än en gång och att den rätta vägen inte alltid är den lätta vägen. Att det är genom att enas vi kan överkomma faror och inte genom att splittras.

5.2 Le Pens narrativ

I Le Pens konstruerande av den narrativa identiteten används ofta en cynism mot den sittande

och regerande eliten och hon menar att det är hon och hennes partis sanning som bär på uppvaknandet, sanningen och folkets äkta vilja. I detta narrativ har Frankrike rollen som protagonisten som genom hårda förändringar måste rätta till ett förfallet och förslappat land. Hon måste med sin strikta karaktär visa att hon inte längre tolererar världens nuvarande ordning. Triumfen Le Pen vill nå är segern för nationalstaten, suveräniteten och självständigheten.

I Le Pens första tal börjar narrativet med att Le Pen säger att Frankrike måste vakna upp och se verkligheten i stället för lögnerna. Le Pen blir en slags förmedlare av sanningen och har rollen av den som berättar om den bistra verkligheten så som den verkligen är, och inte som vi önskar att den skulle vara. Hon menar att fakta är fakta även om ord, diskurser och idéer kan vara förklädda. Frankrike har en skyldighet att ta med vissa värden till resten av världen, då världen är som den är. Frankrike har alltså en framskriden roll och ett stort värde som hon måste dela med sig av, det är hennes roll, tack vare hennes historia och hennes inflytande att hjälpa till att återupprätta dialogen mellan andra nationer och förhindra destruktiva krig. Migrationen utmålas som ett av hoten mot världens fred och balans, och ingen kontinent är ”besparad” från detta fenomen. Hotet eggas i sin väg på av skurken i sammanhanget: EU, som enligt Le Pen en omodern institution som flyter på förräderi och agerar respektlöst mot andra länder. Le Pen menar att respekt är att se världen i sin mångfald och acceptera att människor bär en stark nationell identitet.

Med identiteten kommer en historia, en kultur och egna intressen och en analys av historien har mätt att folkets själar är konstanta. Genom århundranden strävar människor efter samma mål och har oftast likartade politiska lustar. Churchill sade exempelvis: ”*Varje gång England har valet mellan Europa och det öppna havet, skulle hon välja det öppna havet!*”, vilket man nu kan se på Brexit. Under förändrade titlar och namn, genom olika politiska regimer, är människors själar alltid återfödda. Alltid uttrycks samma sak: folk uttrycker en passion för att förbli vad de är, bestämma över sitt egna öde, välja sina allierade och överföra den egna kulturen. Den som tror att man kan övervinna dessa instinkter ignorerar helt enkelt folkets själar. De värderingar som européerna håller och som finns i deras lag är inte samma värden som i Asien, Afrika eller den ryska världen. Le Pen menar att det är rätten till den egna kulturen som leder en på vägen att försvara en mångfald hos människan, det är att visa respekt för kulturen och friheten. Därför måste Frankrike respektera nationerna, integriteten och suveräniteten. Hon menar att alla vill ha självstyre och det nationella samhället är det

enda som betyder någonting. Det mest universella människan delar, enligt hennes filosofi, är den nationella politiska lusten.

Le Pen beskriver fienden som den som försöker få Frankrike att underkasta sig andra lagar, annan kultur och andra intressen. Inget är värre än den nationella förnedringen i att underkasta sig andra och Frankrike kommer göra allt för att inte tvingas lyda någon annan än sig själv. Historiens själva mening är nationsstatens och exempel på det är avkolonialiseringen och sönderdelningen av sovjet. I världen kämpar, lider och dör många människor för sin stat, sin valuta och sina lagar. Överallt besegras den naiva globaliseringen, överallt stöds samhället på preferenserna för det nationella, och överallt segrar den ekonomiska patriotismen. EU har agerat för att skära av Frankrike från de länder med vilka hon delar samma historia, språk och kultur och därför har speciella band med, ofta passionerade och alltid rika.

När det gäller säkerhet, migrationskontroll, skatte- och socialpolitik så kan Frankrike bäst själv. Kosmopolitiken bör vara begränsad och Le Pen hävdar att Frankrike kommer bli tvunget att sätta stopp för den massiva invandringen eftersom Frankrike inte kan eller bör bära den stora ekonomiska bördan. Med Frankrikes sju miljoner arbetslösa och nio miljoner fattiga arbetstagare har de inte råd att välkomna flyktingar. Alla fransmän med afrikanskt ursprung kommer att betraktas som franska och åtnjuta alla rättigheter kopplade till en fransk nationalitet eftersom att inga andra än fransmännen själva bäst representerar Frankrike. Frankrike var och hon måste bli igen, det vill säga, hon var grandios förr, och måste återta denna plats i världens hierarki. Frankrike har ingen rätt att känna sig besviken eller ge upp, i stället måste hon återupptäcka världen och återansluta sig till den enda sanna universalismen som är patriotism, nationalism och politisk fred. Le Pen menar att det Macron och globaliseringsförespråkarna säger är propaganda. Det är via politiken som folket kan få sin frihet och välja sina öden och allt som hänt den senaste tiden i världen är tecken på en regression till nationalstaten och dess triumf. Det som sker nu är ett uppror i kampen mot den enda segern som betyder något, friheten.

Den komplicerande handlingen i talet menar att fransmännen har blivit lurade av propagandan och gått vilse, och den som talar den enda sanningen är Le Pen. Slutklämmen är att världen redan har börjat revolutionera och gå mot det enda sanna arvet och fransmännens öde. Le Pen kritiserar den sittande makten och de styrande institutionerna och använder sig mycket av de politiska och nationspräglade beståndsdelarna av narrativanalys. Hon uppmanar till

konstruktivitet, självständighet, självstyre och oberoendet från andra grupper. Hon vill också bevara den egna gruppen (nationen) och använder i viss mån förändringen och transformeringen när hon menar att Frankrikes moral är bättre än andras.

I Le Pens andra tal börjar narrativet med att Le Pen beskriver hur Frankrike står hjälplös inför terrorhotet med de åtgärder hon kan använda sig av för stunden. Hon förklarar dock också hur hon ska bemöta detta hot med globala och koherenta åtgärder. Målet är att bekämpa kommunitarismen och det ska stå i Frankrikes konstitution att hon inte erkänner någon kommunitarism. Offentliga utrymmen ska vara fria från religiösa symboler, framför allt för att det representerar att en viss del av befolkningen inte tillhör det enda samhället med värde, det nationella samhället.

Le Pen ger Storbritannien som exempel som enligt henne troget efterlevt en blandning av olika etniska och religiösa samhällen vilket lett till att de har bara blivit utsatta för attacker och att domstolarna sedan får hot mot rättvisestandarder som inte har något att göra med brittisk lag. Le Pen menar att en ömsesidig likgiltighet och okunnighet som sker i multikulturella samhällen omvandlas till motsättningar och fientlighet, våld och konflikter. Det hela blir ett krig, alla mot alla. Ett mångkulturellt samhälle är ett multikonflikt-samhälle.

Angående migration tycker Le Pen att det är mest värdigt att låta människor stanna kvar i hemlandet. Detta är ett humanistiskt mål som motsvarar franska intressen och Frankrikes tradition. Frankrike måste också agera på nationell mark och det första steget ett är att återställa de nationella gränserna. Det olyckliga Schengenavtalet skall sägas upp eftersom att de europeiska gränserna hör till en tom diskurs som förespråkar maktlöshet. Klyftan mellan dröm och verklighet gör att dessa invandrare snart ändå blir besvikna och frustrerade. Därför letar de snart efter en person som ansvarar över deras olycka, den som gett dem falskt hopp om ett europeiskt Eldorado som inte existerar. ”*Le Droit du sol*” ska tas bort med motiveringen av att ”*Utlänningars barn ska inte njuta av fransk nationalitet bara för att de är födda här*”. Alla ska assimileras och så kommer också frustrationer begränsas och minskas. Le Pen menar också att man måste vara värdig det franska namnet och de privilegier som är knutna till medborgarskapet. Framför allt måste Frankrike skapa ett annat klimat i landet där fransmän måste älska Frankrike. Le Pen tänker återetablera stoltheten i att vara fransk redan från grundskolan. Detta är en väg till assimileringen. Det ska bara finnas ett franskt folk i det offentliga rummet. Varje fransk ska behålla de rättigheter och den jämställdhet som den

islamska fundamentalismen vill utmana. Motgiftet till den islamiska terrorismen är den republikanska assimilationen. För att kunna uppnå detta mål bör alla fransmän visa kollektiv styrka och de får inte ge upp på sig själva. Le Pen är medveten om att det kommer bli svårt och att hinder kommer uppställas på vägen till det nya Frankrike. Ändock kan fransmännen kan räkna med henne, hennes vilja och hennes beslutsamhet. Hon vet att hon kan räkna med folket. Le Pen avslutar med att berätta att genom tiderna har Frankrikes nation övervunnit mycket farligare situationer och mycket större svårigheter än dessa. Frankrike kunde komma ut ännu starkare. Le Pen vet att hon och folket kommer att vinna, att den islamistiska terrorismen kommer att besestras.

5.3 Jämförande hållning

Ett genomgående tema för alla tal är att de alla innefattar samma orientering, det vill säga att alla handlar om Frankrikes roll i världspolitiken med tanke på vad som skett över världen efter 2015. Fokus ligger främst på de migrationsvågor som delat EU:s medlemsländer i två läger samt på det globala hotet av terrorismen. Målgruppen är alltid det franska folket, då det är dem som är väljarna och de röstberättigade i presidentvalet.

Enligt analysen kan två olika konkurrerande projekt gällande den nationella identiteten tydas. Macrons narrativkonstruktion är främst uppbyggd på positiva och optimistiska värdeord så som solidaritet, inkludering och gemenskap, när Le Pens i stället visar en bild av ett självständigt Frankrike med devisen ”vi mot dem” med inslag av en slags förmedlad domedagskänsla om folket inte agerar som Le Pen och hennes parti vill. När Le Pen menar att franska värden bör tas med till resten av världen menar hon inte att Frankrike borde ta efter andras praxis, vilket däremot Macron vill som förklarar att Frankrike inte bara kan peka utan att lyssna och tro att just hennes kultur, moral och så vidare är den bästa. Macron talar om demokrati och solidaritet när Le Pen inte nämner orden överhuvudtaget. Båda politikerna använder dock motståndarens retorik som exempel på ”lögn” och hävdar att de själva är den som förmedlar ”sanningen” om verkligheten.

Det finns sex genomgående nyckelord som upprepat används i Macrons och Le Pens tal och som bidrar till att konstruera de nationella identitetsnarrativen. De sex orden är följande: *historia*, *EU*, *öde*, *nationalism*, *nostalg* och *globalisering*. En jämförelse mellan Macrons och Le Pens hållning av dessa ord följer för att enklare kunna utröna hur de jobbat med narrativ på olika sätt:

1. Historia: Macron menar att det är tack vare Frankrikes historiska förflutna som hon besitter ett ansvar att ta upp den demokratiska tråden och fylla Europa med ett nytt andetag, vara en ledare och inspirera. Frankrike måste vara modigt och våga förändras. Här använder han historien som främsta skäl till att det ligger i Frankrikes själva identitet att axla manteln och leda när andra tappat hopp. Le Pen å sin sida menar att Frankrike har tappat tråden, men inte den demokratiska som Macron säger, utan den historiska där Frankrike stått stadig med militär makt, diplomati och stormakt. Det är tack vare Frankrikes historiska plats, med hennes diplomati och forna status som hon nu har ett ansvar att ta med de franska värdegrunderna ut i världen. Hon skall förhindra krig och skapa balans men hennes ansvarstagande post baseras dock inte på att leda världen och andra nationer genom kriserna, utan snarast hjälpa sig själv och på så vis kunna hjälpa andra. Hennes hållning är att man bör se inåt på de egna problemen och lösa dessa först innan man börjar åta sig att hjälpa andra.

2. EU: Macron håller en stark tro av att Frankrikes interna problem enkom kan lösas om hon får hjälp av EU. EU symboliserar lösningen, kärnan i Europas långa fred, ett starkt brödraskap och en vänlig rivalitet. Utan ett enat Europa och ett fortsatt EU-samarbete tror inte Macron att vi som kontinent kan göra skillnad på någon fråga överhuvudtaget. Globaliseringens effekter är alltför stora och förenar oss alla. Enligt Le Pen är EU den institution som tillåter och hjälper terrorism och därför är EU också fienden. EU representerar den stora skurken i världens drama och beskrivs av Le Pen vara en utdaterad, respektlös och förrädisk institution som jobbar mot folkets sanna vilja. EU vill enligt Le Pen att alla nationer ska underkasta sig hennes lagar, vilket är det absolut sista Le Pens Frankrike tänker göra. Le Pen menar att den största skammen av alla är den att underkasta sig andra och inte vara självständig, i hennes nationella identitet är Frankrike den enda kulturen tänkbar för Frankrike.

3. Öde: Enligt Macron ligger det i fransmännens öde att i det franska folkets anda att agera ansvarfullt. Alla kosmopolitiska fransmän har en del i det franska ödet, och ödet är en del av nationaliteten. Samtidigt berättar Macron att Frankrike inte kan förstås utan att inse att hennes öde har en del i hela det europeiska ödet. Frankrike och fransmännen är bara sig själva om de tar stora ansvarspositioner i världen. Macrons syn på ödet och den nationella identiteten ter sig i en holistisk form, alla är en del av samma stora helhet och det är tillsammans vi gör skillnad. Le Pen å sin sida menar att Frankrike har tappat sin historiska tråd och måste skaka av sig all lögnaktig propaganda och fortsätta sin egna resa. Le Pen hävdar starkt att historiens

själva mening är nationsstatens och att regressionen av globaliseringen redan påbörjats. Denna regression är att likna med en revolution och det är det enda sanna arvet och en del av fransmännens historiska öde.

4. Nationalism: Macrons menar att nationalisterna hatar Europa, det vill säga en del av den franska identiteten. Nationalismen är fienden och bär på giftiga idéer som spelar på människors rädsla. Den bär inget gott med sig och bör ses för vad det verkligen är, en egoistisk rörelse som förhindrar de viktigaste mänskliga värdena av solidaritet, jämlikhet och respekt. Macrons universalism är en global värld där alla är inkluderade på basis av sina likheter. Le Pen hävdar däremot att det nationella samhället är det enda samhället av värde, och att Frankrike måste göra allt för att få vara sig själv, i sin unika form. Frankrike måste enligt Le Pen återansluta sig till den enda sanna universalismen: patriotism, nationalism och politisk fred. För henne nås respekt i sin högsta form om alla nationer får friheten av att bestämma för sig själva, vara sig själva och värna om de egna arvet.

5. Nostalggi: Macron anser att nostalgin är en form av rädsla och att de som hävdar att det var bättre förr har glömt att så inte alls var fallet. Nostalgin glömmet och har en förrädisk dimension av att ducka för utmaningar i stället för att anta dem. Att se tillbaka till en storhetstid och tro att man kan nå dit igen, på samma premisser är att ljuga för sig själv. Nostalgin i en nationell identitet för Macron är att älta, inte att progressera. Nostalgin i Le Pens fall består från den moraliserande diplomatin som kommer från kolonialiseringen. Tvärtom från Macron menar Le Pen att om Frankrike är bra, så är hon bra för andra. Det nationella intresset är därför något gott. Hon är självständig och värnar främst om den nationella identiteten, att ägna sig åt andra staters intresse bör räknas som högförräderi. För Le Pen är Frankrike något som ”*var och måste bli igen*”. Frankrike ska åter komma till sin forna stora roll i världen och nostalgin fyller rollen av att påminna fransmännen om vad de en gång hade och vad de en gång kan få, bara man spårar tillbaka tendenserna i nutiden till att efterlikna de beteenden och funktioner som fanns förr. Nostalgin blir en slags vägkarta till hur man ska nå målet.

6. Globalisering: Macron anser att globaliseringen är en naturlig del av utvecklingen för nationsstaterna och kosmopolitiken. Globaliseringen går hand i hand med EU-samarbetet, freden och triumfen. Globaliseringen är ett fenomen att omfamna och använda som verktyg för politiken och identiteten och som dessutom inte går att förhindra i den värld vi lever i

idag. För Le Pen är globalismen den värsta av ideologier, närmast löjeväckande och vår tids största bluff. Hon ser enkom regressionsvägen och revolten mot globalismen som ett alternativ, där nationalstaterna och suveräniteten kan skyddas och omhuldas. Globalismen är ideologin som förespråkas av skurken, det vill säga EU och bör därför motarbetas.

6. Sammanställning av resultat och slutsatser

6.1 Avslutande diskussioner

Sammantaget är det efter analysen tydligt att det är två helt skilda narrativ som konstruerats av de två politikerna. Den ena tror starkt på att samarbete på internationell nivå och att multikulturella samhällen är vägen att gå, när den andra värdesätter självständighet, nationens unika drag och respekten för vars land egna seder och lagar. De två politikerna verkar retoriskt ta grepp på den andres värderingar för att förhöja, förtydliga och belysa sina egna argument. De blir varandras anti-teser, eller dikotomier och representerar två yttersta kanter av ideologier. Att deras egna narrativ blir starkare i kontrast till den konkurrerande politiska hållningen är något de båda kan använda till sin egna fördel.

Le Pens högerpopulistiska parti har tagit till vara på och byggt upp ett narrativ av att andra partier misslyckats att tillfredställande konfrontera migrationsfrågor.⁵² Le Pen besvarar rädslan människor upplever när migranterna verkar bli en alltför stor kulturellt annorlunda grupp vilket får majoritetsgruppen att inte längre känner sig hemma i landet.⁵³ Det här fenomenet kallas för ett normhot, det vill säga att en individ känner att integriteten av den moraliska ordningen i samhället är hotad, den känner att ”vi”, det vill säga den egna gruppen, håller på att falla samman eller att riktningen på historien håller på att barka åt fel håll. Experiment har visat att människor är mer välkommande till migranter när det har visat sig att migranterna inte är överväldigande många i antal och integrationsprocessen lyckas väl. Människorna i den dominerande gruppen måste känna att den nyanlända gruppens omfång är ”under kontroll”. Ett viktigt narrativ som byggs apropå denna så kallade ”kollaps” av systemet är något Le Pen hävdar och liksom Donald Trump uppmanar hon och refererar till att en särskild linje överskridits. Samma sak argumenterades för i Brexit-folkomröstningen där påståendet ”*Britain has changed in recent times beyond recognition, it sometimes feels like a foreign country, and this makes me feel uncomfortable*” blivit något mer än halva den brittiska befolkningen relaterar till.⁵⁴ I stället för att sätta sin tilltro på solidaritet inför andra människor samlas människor kring övertygelsen av att säkerheten är viktigare än solidariteten

⁵² Ibid, 25

⁵³ Ibid, 29

⁵⁴ Ibid, 40–41

och att en religiös homogenitet är viktig.⁵⁵ Den nationella identiteten blir uppslukad i ett större narrativ, om historien, om landets och folket öde och sedan i den dagliga politiken. Det viktigaste för att dela den nationella identiteten och släppa in andra i gemenskapen verkar för många bero på faktorn att dela samma härkomst eller kultur.

En förklaring till att EU:s medlemsländers befolkningar har delats politiskt i frågan om migration kan förklaras genom att exemplifiera öst- kontra västblockens historia. Majoriteten i östländerna är fattigare än de i väst och menar därför att det verkar absurt att de ska bidra med lika mycket resurser och solidaritet till migranter som de västliga länderna gör. Människorna i östländerna lever oftare i en ekonomisk instabilitet och gick med i EU med ambitionen att få det bättre rent ekonomiskt. Att inte vilja dela med sig av det välstånd man då besitter, som i fråga av relativitet är bättre än migranternas men sämre än de äldre medlemsländerna i EU, blir ett narrativ av att se sig själva som glömda förlorare av ett system.⁵⁶ Krastev⁵⁷ menar att den stora skillnaden mellan öst och väst, och i förlängningen de som är ointresserade av det kosmopolitiska och globaliserade narrativet, ofta är de som helt enkelt inte är intresserade av världen. Man bryr sig inte om Bryssel, man känner en ovilja inför EU, man reser inte, kan inte tala flera olika språk och man är ointresserad av andra kulturer. Krastev påpekar att det är en generaliserande bild, men för många av dessa människor verkar den kosmopolitiska livsstilen inte gå hand i hand med de värden dem tycker är av största vikt, som religionen, familjelivet, kärleken till hemlandet och traditioner.⁵⁸ Ett citat beskriver det komplicerade fenomenet av identitetspolitik i konflikt som följande:

*”When you watch on television scenes of elderly locals protesting the settlement of refugees in their depopulated villages where not a single child has been born for decades, your heart breaks for both sides – the refugees, but also the old, lonely people who have seen their worlds melt away. Is there going to be anyone left to read Bulgarian poetry in one hundred years?”*⁵⁹

Det verkar vara ett allt större metanarrativ än bara en ovilja till en annan grupp som motiveras

⁵⁵ Ibid, 45

⁵⁶ Ibid, 49

⁵⁷ Ibid, 54

⁵⁸ Ibid, 55

⁵⁹ Ibid, 50

till högerpopulismen och kärleken till nationen. Krastev menar att hjärtat i populismen i Europa har att göra med motståndet mot meritokratin. Populistledare lovar sitt folk att inte lämna dem i kristider och inte döma dem för deras icke-akademiska liv, de varken flyr eller byter land. Landet, kulturen och historien blir av allra största enande vikt, för det är det man som folk har gemensamt. Populistledare lovar inte sitt folk kompetens utan intimitet och gemenskap. Gemenskapen skapar en inkludering som gör att man själv inte längre är främmande, utan det är dem utanför nationsgränserna som är utanför. Populistledare utlovar att återetablera bandet mellan eliten (som i meritokratin är flyktig, utbildad och ej patriotisk) och folket, och många européer attraheras av denna idé. Folket vill ha lojala ledare som stannar med dem i kristider och offerar något för dem, landet och gemenskapen.⁶⁰

Delningen av Macron och Le Pens narrativ kan förklaras med hjälp av Geiselberger:

*”In the Age of Austerity, it is evidently no longer possible to offer citizens much in their roles as workers, fellow sovereign citizens, school children or users of public infrastructure. In consequence, the political emphasis has shifted to the dimension of nationality, the promise of safety, and the restoration of the glory of a bygone age”.*⁶¹

När Macron försöker förmedla att varje medborgare i samhället kan dra sitt stå till stacken, med solidaritet, gemenskap och god vilja belyser Le Pen snarare att moderniseringsprocessen som skridit fram i Europa med de allt mer globaliserade systemen har börjat reversera. Man kan dock säga att de båda politikerna står inför samma ideologiska dilemma: med de nya konsekvenserna av globaliseringens framfart, oavsett om de är tillfälliga eller ej, börjar människorna i nationsstaterna diskutera att omförhandla samhällskontraktet. Man diskuterar nu vad för krav som ska finnas på människor för att få åtnjuta de privilegier som tillhör en viss nations namn och status, eller om gränser bör suddas ut och får allt mindre betydelse än vad som redan skett. Rorty menar att konsekvenserna av globaliseringen innefattar en hel del regressiva steg. Han syftar i synnerhet på den ökade klyftan av social och ekonomisk ojämlikhet och en slags motrörelse från de människor som blivit lämnade bakom välfärden. Följande konsekvens skulle bli en vrede mot kvinnor och etniska minoriteter.⁶²

⁶⁰ Ibid, 91–92

⁶¹ Geiselberger, Heinrich. *The Great Regression*. (Cambridge: Polity Press, 2017), xi

⁶² Ibid, xii

6.2 Slutsatser

Avslutningsvis kan det konstateras att frågeställningen är besvarad. Hypotesen inkluderade att det fanns hela narrativ i de fem undersökta talen och dessa har väl framkommit i analysen. Talen har innehållit de beståndsdelar som i teoridelen förklarats. Även de element inom politisk- och nationspräglad narrativanalys har i viss mån framkommit i talen, men då främst i Le Pens tal. Macron har inte på samma sätt tryckt på den egna gruppens bevarande och förevidande utan menar snarare att det är genom våra olikheter vi alla bör hjälpas åt och enas. Klart står att Le Pen och Macron i sina narrativ skildrat ett två-sidigt Frankrike och i förlängningen ett splittrat Europa, där klyftan går mellan de medborgare som känner sig representerade av politikerna och det nuvarande systemet, och de som inte gör det.⁶³

Det verkar som att ett lika slående fenomen som globalismen är rädslan för att den egna identiteten ska bli svalt i globalismens myller. Den franska politiken har tendenser som speglar ett större globalt politiskt sammanhang där frågor som migration och integration kolliderar med en tro på globalism och multikulturella samhällen.

I de undersökta talen har det gått att avläsa samma nyckelord hos de båda politikerna men med olika innebörder. De två politikerna berättar olika berättelser om Frankrike, hennes öde och vad en ansvarstagande roll i samhället och för Europa betyder. Tydligt är att de båda franska politikerna menar att EU-samarbetets form i dagsläget är långt ifrån tillfredställande. EU-kommissionens ordförande Juncker framförde 2017 i sitt årliga *State of the Union*-tal att Europa befinner sig i en existentiell kris. Frågan är hur unionen bör reformeras eller om den behöver byta form eller styrelsesätt. Det talas om fenomenet ”democracy fatigue” som menar att den demokrati och de folkomröstningarna vi idag brukar kanske inte längre är de bästa metoderna för folkrepresentation. I stället för att förstärka nationsstaten eller satsa mer på ett än djupare EU-samarbete kanske en tredje väg av något helt annorlunda behövs.

Det som står klart är att människorna i Europa behöver känna sig behövda och lyssnade på i en demokratisk process, vilket majoriteten inte verkar känna med det system som existerar i dagsläget. För många människor inom EU finns det ingen lojalitetskänsla eller identitetskänsla till Europa, utan enkom till nationsstaten, om ens det. Europa verkar således

⁶³ Ibid 179–180

behöva ett nytt narrativ och minst sagt uppleva en större eller mindre form av identitetskris.⁶⁴

⁶⁴ Ibid, 8

7. Referenser

7.1 Tryckta böcker

Anderson, Benedict. *Imagined communities: reflections on the origin and spread of nationalism*. London: Verso 1991

Berger, John. *About Looking*. London: Bloomsbury 2009

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur 2012

Eliaeson, Sven & Löden, Hans. *Nordisk säkerhetspolitik inför nya utmaningar*. Stockholm: Carlsson, 2002

Eriksson, Catharina, Eriksson Baaz, Maria, Thörn, Håkan (red). *Globaliseringens kulturer – Den Postkoloniala paradoxen, rasismen och det mångkulturella samhället*. Falun: Nya Doxa. 2005

Gelselberger, Heinrich. *The Great Regression*. Cambridge: Polity Press 2017

Guibernau, Montserrat. *The Identity of Nations*. Cambridge: Polity Press 2008

Johansson, Anna. *Narrativ teori och metod*. Lund: Studentlitteratur, 2005

Krastev, Ivan. *After Europe*. Pennsylvania: University of Pennsylvania Press 2017

Lieblich, Amia, Tuval-Mashiach, Rivka, Zilber, Tamar. *Narrative Research: Reading, analysis and interpretation*. Thousand Oaks, Calif: Sage publications, 1988

Lothe, Jacob. *Narrative in fiction and film: an introduction*. Oxford: Oxford Univ. Press, 2000

Martell, Luke. *The sociology of globalization*. Cambridge, Polity Press 2010

Miller, David. *Citizenchip and National Identity*. Cambridge, Polity Press, 2000

Prack, Berit. *Kultur, identitet, språk: en studie av det mångkulturella samhället*. Halmstad: Wigforssinstitutet Högskola, 1995

Reinemann, Carsten (red.). *Political communication*. Berlin: Boston: De Gruyter Mouton, 2014

Rimmon-Kenan, Shlomith. *Narrative fiction: Contemporary Poetics*. London: New York: Routledge, 2002

Rüsen, Jörn. *History: narration, interpretation, orientation*. New York: Berghahn Books, 2005

Vulovic Jimmy. *Narrativanalys*. Lund: Studentlitteratur AB, 2013

Wodak, Ruth. *Language, power and ideology studies in political discourse*. Amsterdam: Benjamins, 1989

Özkirimli, Umut. *Theories of nationalism*. Basingstoke: Palgrave Macmillan 2010

7.2 Artiklar från internet

Applebaum, Anne; A new European Narrative?, *The New York Review of Books*, 12 oktober 2017, <http://www.nybooks.com/articles/2017/10/12/new-european-narrative/?pagination=false&printpage=true>

Giordano, Benito; The Lega Nord and the Changing Politics of Italian Identity, *Forum for Modern Language Studies*, Volume 38, Issue 2, 1 April 2002, Pages 170–181, <https://doi.org/10.1093/fmls/38.2.170>

7.3 De analyserade talen

Le Pen, Marine. Frontnational.com. *La France face au défi terroriste*. 10 april 2017. <http://www.frontnational.com/videos/conference-presidentielle-n5-la-france-face-au-defi-terroriste/> (Hämtad 030318)

Le Pen, Marine. Frontnational.com. *La politique internationale de la France*. 24 februari 2017. <http://www.frontnational.com/pdf/discours-mlp-ambass.pdf> (Hämtad 030318)

Macron, Emmanuel. En-marche.fr. *Discours de la politique de lutte contre le terrorisme*. 10 april 2017. <https://en-marche.fr/articles/discours/meeting-macron-politique-lutte-contre-le-terrorisme> (Hämtad 030318)

Macron, Emmanuel. Elysee.fr. *Discours du président de la République Emmanuel Macron à l'occasion de la 27e session plénière de l'Assemblée des Français de l'étranger*. 2 oktober 2017. <http://www.elysee.fr/declarations/article/discours-du-president-de-la-republique-emmanuel-macron-a-l-occasion-de-la-27-session-pleniere-de-l-assemblee-des-francais-de-l-etranger/> (Hämtad 030318)

Macron, Emmanuel. Elysee.fr. *Initiative pour l'Europe, discours d'Emmanuel Macron pour une Europe souveraine, unie, démocratique*. 26 september 2017. <http://www.elysee.fr/declarations/article/initiative-pour-l-europe-discours-d-emmanuel-macron-pour-une-europe-souveraine-unie-democratique/> (Hämtad 030318)